NĂM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ 1060 — MỖI SỐ 5 XU — SEAT SHD SAT 30 JUIN 1923

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL — INDOCHINE — 1060

	HANOI					
	Hết cả Bắc-kỳ, Ai-lao và các tỉnh Trung-kỳ thuộc Bắc kỳ	Người đem đến nhà	Gửi về Gây tháp	Nhật-bản và Trung-kỳ	Nam-kỳ, Cao-mên và các thuộc địa Pháp	Ngoại-quốc
Một năm. .	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 30	6 $ 30	6 $ 60	12 $ 00
Các làng và						
Các công-sở	»	8 . 00	8 . 00	8 . 00	9 . 00	»
Sau tháng. .	3 . 00	3 . 50	3 . 20	3 . 20	3 . 30	6 . 00
Ba tháng. .	1 . 50	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 65	3 . 00
Một tháng. .	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 55	0 . 60	1 . 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHAM-HUY-LUC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN. HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.

4e page
Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 3e page. . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái chức bồi-thẩm tại tòa Đại-hình

Cứ ba tháng một lần, lần những phiên án Đại-hình xét việc An-nam thì ta lại được cái thú trông thấy hai ông bồ-thẩm An-nam cùng với ba quan tòa Đại-pháp ngồi chốn pháp-đình xử các việc trọng-tội. Những khi rút thăm trúng tên mấy ông có khoa mục, có học-thức, hoặc là hưu quan hay là những ông bất chấp tây, vỡ vẽ lý-luật thì mình cũng còn được thể diện với thiên hạ đôi chút, nhược bằng những khi chẳng may rút phải tên những ông cán mai, ngơ ngơ ngẩn ngẩn, như ngỗ như ngốc, thì đôi với công-chúng Âu-tây hay ngoại-quốc đến xem, thật là bẽ mặt cho ta quá. Những người thường năng đi lại ở chốn tụng-đình tất đã nhận ra điều ấy rồi, không phải là ký-giả có ý chỉ trích ai đâu.

Mà kỳ thay là những khi rút thăm, lại hay trúng vào những ông ngớ-ngẩn như thế. Lắm ông chưa từng vào đến Tòa-án bao giờ, mới trông thấy cái vẻ uy nghi tráng-lệ của tòa mà chỉ ngơ ngác ngắm nghía hoài, hết nhìn cái quạt máy lại đến cái đèn điện, ngồi lâu quá buồn thì há mồm ra ngoáp, hay là ngủ gật chẳng khác gì mấy ông nghị nào nghe nghị-luận cả ngày hiểu, lấy giấy vẽ voi chơi cho nó chóng xong buổi mà về kẻnh ở nhà. Đối với đời cũng là đi hội đồng vã, mỗi ngày mấy bạc, gặp những phiên dài ngày, đánh chén say sưa cũng còn thừa ít tiền tậu được con trâu hoặc vài sào ruộng. Đến giờ sắp họp thì tung tăng ngoài cửa, có thì lại trưởng như mình có cái địa vị tôi cao gì dậy.

Có người thấy những ông bồ-thẩm quá thậm như vậy thì phàn nàn rằng sao tòa lại cử những hạng người ấy ra làm gì cho bận thêm công việc của quan tòa, mà làm sao không bỏ hẳn những hạng quan chức An nam đã tinh thông pháp-luật để giúp cho quan tòa trong việc xử đoán thì có tiện không. Nhưng có biết đâu rằng đây là nhà nước lấy cái chế-độ dân quyền mà đối với ta, muốn cho ta cũng được thi-thố một chút dân quyền trong những vụ xử việc đại-hình như là đối với người Pháp vậy, chỉ có một điều khác là trong những việc tây thì có bốn người bồi thẩm tây, mà việc ta thì chỉ có hai người bồi-thẩm ta thôi, là một đằng thì số công-dân nhiều hơn của tòa, một đằng thì số công dân ít hơn quan tòa. (Ở bên Pháp, số các ông bồi-thẩm lại những mười hai người).

Nguyên là ở các nước Âu-châu việc đại hình giao cho công dân xét xử đã từ lâu đời. Ngày xưa ở bên nước Anh lại có hai hội đồng bồi thẩm, một hội đồng đứng kháng-cáo thay mặt cho xã-hội cùng như các chưởng-lý và một hội-đồng thẩm phán. Ở nước Pháp thì cái chức bồi-thẩm đặt ra cũng đã lâu lắm, bởi đi một hồi sau khi Cách-mệnh năm 1848 lại đặt lại cho đến bây giờ.

Việc giao cho những người không am hiểu pháp luật xét xử những việc trọng tội như vậy, đến ở một nước văn minh như nước Pháp còn có lời chỉ trích, huống chi là ở nước bán khai như nước mình, những người thường dân khi án kết xong rồi là chức vụ cũng xong, lúc bấy giờ lẫn lộn với công-chúng mà không có trách nhiệm gì đối với pháp-luật cả. Sau nữa là ngại rằng không sáng tri thì bị cái dư luận của công-chúng nó dễ khiến được lòng mình mà làm phải sự không công bằng chăng ? Nhưng vì một cái lẽ cao thượng mà pháp các nước được hưởng quyền tự do, việc xét các trọng tội đều giao cho công dân cả. Là lấy cái lẽ rằng các quan thẩm-phán vốn quanh năm chuyên nghề xét án, con mắt hàng trông thấy những tội ấy luôn mà đã quen tính nghị phạt đi rồi, thì sợ rằng đối với những kẻ phạm trọng tội, có khi lại nghiêm khắc quá chăng. Bởi vậy mà muốn giữ cho được rất công bằng một bên đối với xã-hội, một bên đối với kẻ phạm tội thì pháp luật cho cả công-dân cũng được quyền xét đoán về các trọng tội, để bớt cái quyền của quan thẩm-phán đi.

Phàm người An-nam phạm trọng tội ở dân nhưng-địa hay là ở các tỉnh khác mà lại can thiệp đến một người Âu-tây hay là người có quyền như người Âu tây thì phải xử tại tòa Đại-hình cả, chứ không xử tại các tòa Nam-án đệ-nhị cấp. Ở tòa Đại hình theo như luật pháp tây thì Chính-phủ cũng cho dân mình dự một phần vào việc thẩm-phán như đó với người Âu-tây, là cử ra hai người bồi thẩm An-nam trong khi xét xử những việc An-nam như đã nói trên kia. Nhưng bồi-thẩm An-nam khác bồi-thẩm Tây là phải chọn toàn những bậc thân-hào hay là chức-sắc cả, chứ không như bồi-thẩm Tây, phàm công dân là có thể được cử vào, miễn là không can án thì thôi.

Những bậc thân hào chức sắc ấy lấy ở đâu ? Là do các tỉnh chọn rồi đệ về phủ Thống-sứ, và do Hội đồng bảo-hộ định, cứ mỗi năm vào khoảng cuối tháng chạp làm sổ lấy hai-mươi bồi-thẩm thực thụ và mười bồi-thẩm dự khuyết. Rồi cái sổ ấy gửi đến tòa án, mỗi khi trước vụ Đại hình năm ngày thì quan Chánh án rút thăm cho lấy lên hai bồi thẩm thực thụ và sáu bồi thẩm dự khuyết phòng khi những ông thực thụ vì có việc ngăn trở không đến dự hội được chăng.

Theo như chỉ-dụ quan Giám-quốc ngày 16 Février 1921 thì những người được kê tên vào sổ lấy làm bồi-thẩm ấy phải từ 35 tuổi trở lên và nên kén những người biết chữ Pháp thì hơn.

Vậy mà không biết làm sao, cái sổ bồi-thẩm ở đây phần nhiều là những người không biết chữ Tây cả, đến nỗi những khi ngồi tại pháp đình có lắm ông cứ ngơ-ngác hết nắn bút tóc lại vuốt râu cho nó có việc, mỗi khi quan tòa hoặc luật sư nói gì lại phải thông ngôn thuật lại mấy lời tóm tắt, như vậy thì có ích gì cho việc tư-pháp nữa.

Vậy ta mong rằng từ rày mỗi năm làm sổ cử các chân bồi thẩm thì các quan chức các tỉnh nên cử toàn những người thông hiểu chữ Pháp, bằng không thì cử những bậc hưu-quan, những người có học thức, chứ đừng để mấy ông mít đặc ra ngồi, dù giàu có mặc lòng, vì cái lẽ những không giúp được việc gì cho các quan tòa mà lại thêm trò cười cho công-chúng. Mất cả cái về uy-nghiêm ở chốn pháp-đình là nơi đáng tôn tôn-kính.

V. Đ.

Tin Trung-hoa

Ngày 23 Juin 1923

Hương-cảng đặc-điện

Bao nhiêu Điện-quân ở Đông-giang đã đem cả sang Bắc-giang. Bắc-quân đã chiếm cứ Anh-đức. Chính-phủ Quảng-đông đã điện-dịch với các mệ-thượng để mua lạo, to say lương. Khách lại chiến thường thái-biện.

Lê-nguyên-Hồng xuất kinh

Sau khi Lê-nguyên-Hồng đã xuất kinh, Tsa-Côn mai yếu-nhân đến mời Phùng-ngọc Tường và Vương-hoài-Khánh cả hai về việc duy-trì trị-an, nhưng nhân-âm vẫn còn hoàng-hốt.

Chung nghị viên

Ngày 13, sau khi Lê-nguyên-Hồng đã xuất kinh rồi, hồ 6 giờ chi 2a hôm ấy, các Tsa-ủy trong chính-toàn đã khai khẩn-cấp bội-nghị tại Chung-nghị-viện.

Tin Tào Côn

Giang-tô tổng-đốc là Tề khiếp-Nguyên định thông điện ủng-hộ Tào-Côn lấy cái danh-nghĩa toàn-quyết sử đem quân vào Bắc-kinh để duy-trì trị-an.

Tin Trương thiệu-Tăng

Trương-Tsin-Ngạo điện cho Trương-thiệu Tăng mới về tắc-kinh để nhiệp chính, nhưng bọn đảo-cát phải hết sức ngăn-trở.

Vấn-đề tổng thống

Lê-nguyên-Hồng đã lời Tiên-tân. Phái Tôn-trung-sơn và Đông-tam-tỉnh nghị-viên đã lục tục tới Thiên-tân. Có người còn đi-cư ở Đông-giao dân-hạng, vì sợ quân-cảnh cưỡng-bách phải ra tuyển-cử tổng-thống.

Tuyên bố độc-lập

Hà-nam tỉnh-thế sử là Không-Canh tuyên-bố độc-lập.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 20 Juin 1923

Việc những người vỡ đảng quân-chủ hành-hung

Những người vỡ đảng quân-chủ trước đây có hành-hung đối với các ông nghị viên vì tả-đảng, phải tòa án Trung-trị hạt Seine kết án phạt tiền và phạt tội giam từ hai tháng cho đến bốn tháng.

Tại Nguyên-lão nghị-viện

Hội đồng của nguyên lão nghị-viện đã ưng chuẩn bản tờ trình của ông Henry Bérenger, nói về các khoản chi tiêu trong hạt sông Ruer. Hội-đồng định đến kỳ hội nghị ngày thứ sáu này sẽ bàn đến việc ấy.

Tại Thứ-dân nghị-viện

Thứ-dân nghị-viện đã bắt đầu bàn về số chi thu năm 1923.

Kỷ niệm tam-bách chu niên ông Pascal

Ngày hôm trừ năm mới rồi tại nhà thờ Saint Étienne-de Mont đã làm lễ kỷ-niệm ông Pascal, do Hồng giáo-chủ Dubois chủ-tọa. Hồng giáo-chủ Charost có đọc đề-văn.

Việc trong các hạt trú binh

Mấy người tình Bl bị giết ở Sicikingmuste đã cất đám ngày hôm nay. Quan chưởng binh nước Bỉ có gửi bội-tinh Léopeldiên trên linh cữu. Người Đức đang coi hai bên đường rất là binh cẩn.

Cuộc hội-nghị giảng-hòa Đông-âu

Sáng hôm thứ năm, các viên chánh phái bộ Đồng minh đã hội-nghị với các nhà giám-địch tài-chính, song chưa quyết-định gì cả.

Cattle, ngày 27 Juin 1923

Cái nạn xe lửa

Tin New-York. — Xe lửa đổ trên cầu Bcoklyn có mười người bị hại, 45 người bị thương.

Nước Đức đối với việc trú binh

Tin Berlin. — Quan thủ-tướng nước Đức là M. Cuno có nói rằng nước Đức cần phải chống cự lại một cách thụ động các nước trú binh trong hạt sông Rhur lần đến thế nào nữa nước Đức cũng không cự lại, chỉ không chịu thôi.

Việc cấm rượu ở Hoa-kỳ

Tin Londres — Tại Hạ-nghị viện nước Anh có người nói về việc số thương-nhân Hoa kỳ mở những đại-diện của họ tại thương-cảng nước Anh, thì quan thủ-tướng Baldwin có nói các viên chức thương-mạnh Hoa-kỳ mở các đại-diện trong hải phận nước Hoa-kỳ, thì chính-phủ Anh không có lẽ khiến nại được.

Quan Toàn-quyền Merlin tại Pháp

Trong số báo ngày hôm qua có nói ngày 27 mới rồi các nhân-dẳng ở Đông-pháp hiện ray có mỡ tại Pháp có đặc-biệt mừng quan Toàn-quyền Merlin Tiệc do quan Thượng-thư Serrant chủ-tọa. Nay lại tiếp thêm được những tin sau này : Ông hội trưởng hội Nông-công-thương Larue có thay lời tiết cả các nhân-dẳng Đông-pháp chúc mừng và kính chúc quan Toàn-quyền. Ông nói ai nấy vẫn lòng thành thực đồng lao công tác với ngài, trong cái công cuộc mở mang cõ Đông-pháp.

Ông nghị-viện Outrey có trần-thuyết về tất cả các vấn-đề kinh-tế, xã-hội, chính-trị mà sau này quan Toàn-quyền sẽ phải xem xét đến. Ông nói nhiều nhất về việc nên thực hành nhanh chóng các công trình kế trong bản chương-trình khai-thác thuộc-địa.

Quan Toàn-quyền cảm tạ và ngỏ nói ngài quyết chí hết sức thực hành các công trình có thể mở mang được sự sinh sản các thứ nguyên liệu. Ngài nói nay cần phải bồi đắp cho Đông-pháp được thịnh-vượng phát đạt về đường vật-chất và về đường tinh-thần, khi ấy cho Đông-pháp có thể xứng đáng được cái địa-vị Thượng quốc thứ nhì ở cõi Viễn đông.

Sau cùng đến quan Albert Sarraut đọc đề-văn. Ngài nói ngài thấy ông nghị-viện Outrey, và quan Toàn-quyền Merlin ý hợp tâm đầu với nhau, mà quan Toàn-quyền Merlin cũng được nghị-viện trợ lực cho, thì ngài lấy làm đẹp lòng lắm lắm. Quan Thượng-thư lại nói : ngài không thấy xứ nào mà cái tinh thần thực dân của Pháp lại được biểu lộ một cách rực rỡ bằng ở xứ Đông-pháp. Ngài nói cứ như ý ngài thì thuộc-địa có thể giúp Thượng quốc được nhiều lắm, song phải để cho thuộc-địa đã sức mà theo đuổi các công việc mở mang mới được. Cái thế-lực của Pháp ở Viễn-đông mà mở-mang ra thực là một việc lợi ích cho Thượng-quốc và Đông-pháp.

HÀI ĐÀM

Không ai chịu kém ai

Hai thằng quít bàn nhau :

— Bi đến chỗ xa lạ, ta phải tăng bốc nhau lên để cho thiên-hạ người ta nể. Ấy là không nói : người ta sợ.

— Thế mày muốn tao gọi mày là gì ?

— Tao đ nh làm. ...

— Tao thì định.....

— À mày lo muốn làm to hơn tao à ! Ông choáng vỡ đầu bây giờ !

— Choáng vào đây !

Thằng kia choáng thật ! Hai thằng choáng nhau. Ông có bắt bỏ bớp. Sau hai đứa tỉnh ngộ thì thấy mình vẫn là hai thằng quít mà là hai thằng quít bị thương nặng, trong bóp đợi nộp tiền phạt !

Sơn-Phong.

Tiếng để trên đời

Người ta ở đời, trong cái thì giờ ngắn-ngủi bảy, tám mươi năm ; từ lúc trắng răng cho chí lúc bạc đầu, từ lúc cất mấy tiếng khóc ở trong buồng mẹ ra, cho chí lúc hai tay buông xuôi thở một tiếng cuối cùng ; nếu chỉ biết đời thì ăn, rồi thì mặc, nhọc thì nghỉ, vui thì chơi, suốt tháng cùng năm, tấy sinh nhọng tứ, thì cái thân chẳng qua là cái giá treo áo, cái tủ đựng cơm, cái nhà cho bớn vạn tâm nghìn con vi-sinh vật sinh trưởng ra vào ; mà cái chết cũng quả là cái chết chỉ hết chết chuyện vậy.

Người ta ở đời nếu chỉ như thế thì còn gì vô-vị cho bằng, dẫu cho ăn ngon mặc tốt, no buộng kim-thần, thì cũng chẳng qua là cái tư-cách một giống cao-đẳng động-vật đó thôi, sao đã gọi là động chủ một đất được ! Không ! Đời người ta không thế được ! Người ta ở đời cũng không thể thế được ! Đời người ta cần phải sao cho cái chết khỏi làm hạn chế được cái sống ! Người ta ở đời đừng để chết là hết sống, phải nên làm thế nào cho chết mà còn sống ; đời người ta không thể chỉ trì-trì trinh-trinh như loài vật, chỉ biết cái sống ở trong một đời ; người ta ở đời cần phải làm thế nào cho ngoài cái thân bảy thước, cái cuộc đời bảy, tám mươi năm, còn có chút hình ảnh, chút danh-dự để lại với đời, cho cái đời mình còn ở lỗ tai con mắt thế-gian, trong tim trong óc người đời còn phảng phất có mình. Thế thì mới được là người, mới đáng là người. Ấy cái sinh-hoạt của loài vật với loài người khác nhau chính là ở đó. Vì vậy cho nên người biết người sợ trọn đời mà danh không lập, ngoài cái sinh-hoạt mưu-sinh cần thực, người ta còn muốn dựng nên công-nghiệp, phô bết tài-hoa, đem cái chí khí cao-thượng, cái nghệ thuật tài tình, gửi lại với đời, để cho thân dẫu chết mà danh còn sống, đời dẫu ngắn mà mình vẫn dài, không đến nỗi như cây, cỏ, chim, muông chết một cách êm-ích tiêu-điều ở chỗ cửa rừng xó nẻo. Những người như thế cỏ, kim, đông, tây kẻ không xiết kể, từ các bậc thánh-hiền, nào-tri, cho tới các người tri-thức tài-hoa, đến cả đời ở ngoài một đời, có thân ở ngoài một thân, khiến cho thiên-hạ hậu thế ghi nhớ đến công-đức, hàm-mộ đến tài-hoa, mà tiếng tốt đồn xa, xương mòn mà tiếng không mòn, treo mãnh gương sáng-láng cho đời, không thọ cái địa-vị làm người, không phụ cái tài mắt thông-minh, cái tài-tình hoạt-bát của khuôn thiêng phú để.

Thế nhưng được như thế cũng là rất khó, chẳng kể chi những bọn ngu phu ngu-phụ không còn biết chi là công danh trang sức, đã đến cho người có trí có mưu đó lấy công to, danh cả mà không gặp thời-cơ, không biết đối phó, thì hỏ để đã có danh gì với nài sông. Thời thế đặc được ra anh-hùng, song anh-hùng cũng lại cần phải tri-thời thức thế. Những người có chí lập công lưu danh với hậu-thế mà đến nỗi nhận thân mai một biết đâu rằng không phải tự mình không thấm thế đại thời ; cái quang âm có đợi chi người, thời đã lỡ nghìn vàng khôn chuộc lại. Vậy thì thường nay có một dịp lập danh rất tốt đó, lại chẳng phải là một điều mà các bậc giai nhân tài-tử nên nhờ gió phất cờ đó sao.

Địp ấy tức là dịp đông tuồng cho người ta chụp lấy phim ảnh Kim Vân-Kiều, mà máy kỷ trước đã từng nói đến ở trên tờ báo này đó. Chúng ta đứng có nệ cái câu xưởng-ca vô loạn mà thẹn về sự đóng một vai Thúy-Kiều cho người ta lấy ảnh, phải nên biết cái hay cái dở ở người, không phải ở nghề-nghiệp, người dở thì đi đâu mà chẳng dở, người hay đi làm gì mà chẳng hay, nếu ta cứ sợ những lời bình-phẩm nhất thiên mà e-lệ khó-giữ làm, thì sao cho khỏi mang tiếng là người không biết thời thế. Thế thì trong những sự xưng ca là một việc về nhà mỹ-thuật, lại có thể nhỉ khái mà cho là vô loài ca được sao ? Ấy là còn nói đường xa, chớ đóng trò Cinéma lại không phải dụng đến lời ăn tiếng nói ! Vậy thì dịp may-mắn này ta chớ nên bỏ ở ; nếu ta đóng được một vai trò cho đúng đắn thì trước là mở cho nước nhà được một nền mỹ-thuật mới mẻ, sau nữa lợi cho mình được một cái danh kể dễ dàng, a lại chẳng còn nhờ một cơ danh-nu nước Mỹ đóng trò « leo tân-bay » cho người chụp lấy phim ảnh đó sao, trong vài giờ đồng hồ mà tiền công kể có mấy vạn. Đã ta không phải vì sinh kế mà làm nghề ấy nữa, thì ta là một người khai-hiếu lập đặc ra nghề ấy ở bản-xứ, sau rầy nếu người Leo tới vào đó mà mưu đồ sinh kế, mở mang ở thuật thì đó lại có tiếng phải là nhờ ta đưa đường chỉ nẻo đó sao ? Ấ quả nhờ kẻ ở sau, ta sẽ được cái danh-dự trồng cây mà cho kẻ ăn quả về sau tôn sống ghi nhớ. Cái thanh danh một vị danh-nu chẳng những ở Tây-âu mới có, ở Á đông ta hơn ba-nghìn năm về trước thấy Ưu-mạnh đóng vai Sơn-thúc-Ngao mà khiến cho vua Sở nhớ công một người hiền-thuở, cái tiếng thơm lẫy đến nay nay người ta còn nhắc, cũng ai lắng kêu gì Tôn-thúc-Ngao. Vậy thì nhân Kim Vân-Kiều là một cuốn văn đã đại biểu cho quốc-hồn quốc-tuý của ta, đã chứng cho ta không phải là một nước mọi rợ mạn-di, mà chịu ở vào cái địa-vị bỉ đó, Nếu ta mà đóng được một vai Thúy-Kiều cho người xem cũng được có cái cảm-tình như vua Sỹ xem Ưu-mạnh mà nghĩ đến cái nền văn-chương tuyệt-tác của hậu-tiền-bối ta, rồi lại nhân cái văn-chương ấy mà nghĩ đến cái tinh-thần một dân-tộc ta, thì cái danh-dự của ta có thường gì Ưu-mạnh ? Ưu-mạnh lẻ-đành với Tôn-thúc-Ngao được, thì lại cũng lẽ đành với ta Nguyễn-Du sao ? Người ta ở đời như cái hoa, có hoa thơm về hương, có hoa đẹp về sắc, có hoa rực về vẻ mi-miều diễm-lệ, cũng có hoa xinh về mặn lưu-lộ mà-hoa. Cái danh thơm quốc sắc thiên hương, cũng có cái thần hoa hoa nào cũng được tiếng hoa-vương, cái đẹp cái thơm, bất phương về nỗi hoa mới về. Con người ta cũng vậy, chẳng có ai ai cũng được cái danh-dự Washington, ông Lê-thái-Tổ lấy gì mà có tiếng anh hùng cứu-thế, đó một vị danh-nu mà có cái công lấy đường mở mối cho một nền Mỹ-thuật, một lối sinh tồn cho một nước, lại làm cho thế giới người ta biết đến dân tộc mình không phải một dân tộc không có hồn, văn chương mình

không phải một văn chương không có ích; văn-chương trước này cũng chẳng kém gì văn chương của thế giới đấy, dân tộc xứ này chưa chắc đã chịu kém gì dân-tộc văn-minh tiến-tiến của thế giới đâu! Bao giờ có một bực danh-sư như thế ra đời, thì thật là làm vinh-hạnh cho cả dân-tộc, cho sẽ xã-hội ta, một người đã có cái công to như thế cho nước cho dân, lẽ nào lại chẳng được lưu-phương thiên-cổ, mà một cái vinh quang to-tát như vậy, bà lại chẳng phải là một cái vinh-quang vì dân nước mà các hàng khuê-tú nên mưu đồ để lập danh đó sao? Danh-dự đã to, cơ-hội lại tốt, chỉ trách đã trọng, khang-tế lại nhiều, vậy nên ta trông các hàng khuê-tú ở ta, nếu không ai muốn vì tình thần một xã-hội, vì văn-chương một dân-tộc, vì danh-dự quốc-gia vinh trong thân thế mình thì chớ, bằng có thì tất có người ra đóng được một vai Thúy-Kiều. Ph-B-Cẩn.

NƯỚC PHÁP ĐÃ CHẾ MỘT THỨ TEM MỚI

Quan phó thượng thư bộ Điện-báo có nghị-định đặt một thứ tem gửi thư mới 10 centimes, 30 centimes, 50 centimes và các thứ tranh gửi thư 30 centimes, có in chân tướng báo-sĩ Deutsch. Tem ấy phát hành từ ngày 25 Mai 1923. Khi nào cái tem kiểu cũ có vẻ một người dân bà gieo giống hết đi, thì sẽ dùng toàn một thứ tem mới này.

Một cuộc bay vòng thế-giới không thành-công

Mấy tuần lễ trước đây có tin nói rằng một đội tàu bay nước Pháp định chia đường làm nhiều đoạn mà bay vòng khắp thế-giới.

Nay được tin rằng vì từ ngày khởi hành đến giờ xảy ra lắm sự rủi ro, nên đội tàu bay lấy lại tiếp được lệnh hãy hết cuộc bay lấy đi.

Nguyên trung-úy Picard và trung-úy Madon đã bay qua nước Ý và thành Tunis rồi, thì xảy ra sự rủi ro, trung-úy Picard phải xuống đảo Pantellaria. Tàu của trung-úy cháy lửa bên vào quãn áo, trung-úy phải nhảy xuống bể, nhân dân bên-xứ cứu được nhưng bị trọng thương chưa kịp chữa. Trung-úy Madon cũng gặp sự rủi ro, phải bỏ tàu bay trên một quả núi ở đảo Pantellaria. Còn một phi-hành-gia nữa thì bị đau, phải dưỡng bệnh ở Palerme. Thế là cuộc bay lấy lệ không thành-công.

Tin sau cùng

VÔ-TUYẾN ĐIỆN

Bordeaux, ngày 30 Juin 1923

Hoa-kỳ cấm cả rượu bia

Nhà điện-báo *Havas* có nói sở Vô-tuyến ở chân New-York mới tiếp được lệnh rằng rượu bia không được kể vào các thứ thuốc cho phép dùng trên tàu. Các đại-biểu các công ty Pháp và Ý có nói nay mai sẽ phản đối việc ấy, vì cứ lệ lượt các công-ty ấy thì lại phát rượu bia cho thủy-thủ dùng.

Giới thiệu sách mới

« RIVES LOINTAINES »

JEAN JACMAL

Một vị quý-quan biệt hiệu là Jean Jacmal mới xuất bản một quyển sách nói về nước ta soạn bằng Pháp-văn, đặt tên là « Rives lointaines ».

Sách này trước đã đăng vào tập Đông-Pháp tạp-chí (Revue Indochinoise), nay nhà in Viễn-Đông vừa mới in hành xong.

Đông báo ta chờ bỏ qua không xem quyển sách đó. Tuy có nói đến một đôi nết xấu của ta thật, nhưng soạn giả lại không quên « *nhắng người Annam thành thực có đáng kể* ». *Nhiều đoạn soạn-giả nhắc đi nhắc lại rằng « dân bà Annam đáng kính đáng trọng, bí các bà thật xứng đáng với danh mỹ nữ của chữ đáng trọng nhất* ».

Ta hay thích nói đến cho nên Jacmal tiên-sinh mới dám « khôi hài » nhiều chỗ. Thôi ta cũng nên biết ơn cho soạn-giả hết lòng thành ý ưu ái khi bảo ta những điều mà nhiều vị quý-quan khác có thể bỏ qua cười thầm.

Nói tóm lại Rives lointaines là một quyển sách có giá trị, xem sách đủ biết tác giả ở xứ Đông-pháp ta đã lâu năm.

Khuyên các bạn làng văn nên đọc.

Ai muốn mua thì hỏi tại nhà in Viễn-Đông (Imprimerie d'Extrême Orient Hanoi).

Giá mỗi quyển là..... 1 $ 00

Một người đã đọc sách

Phong-cảnh Tourane

Ai chẳng nói, ai cũng đã biết Tourane là một nơi cảnh rất xinh đẹp rồi: hai rặng thanh-sơn vây tròn lấy cửa bể giữa như ra một biệt cho thuyền ra vô; ở trong lại phẳng ra một vụng mênh mông, ngọn sóng êm-đềm, con thuyền đăng-đình, thật là một bến tàu rất kín-đáo. Tiếc rằng khi nông một chút, tàu lớn tới phải đỗ ngoài xa tàu độ 2 kilom. cây, cho nên chưa gọi là một hải-cảng hoàn-toàn được.

Trừ cảnh đó ra, Tourane còn lắm giai-cảnh rất mĩ miều u-nhã không biết ngần nào, như núi Ái-vân, như chùa Non-nước, cảnh sơn-thủy thiên, nhiên cũng lắm, mà cảnh nhân tạo di-tích của Chiêm-thành cũng nhiều, thực là một danh-thắng cần miền Nam vậy. Nhưng tôi chuyến chớp-ảnh khó sao thì tả cảnh sơn-xuyên cũng khó vậy, không mục-kích thì không sao biết hết cái tinh thần tuyệt-xảo của con Tạo để an bài ra vậy.

Tôi là một kẻ lữ hành, trong khi đi tàn đã nhược người về nỗi phong-ba trên mặt bể khơi, lại nghe bến Tourane nhiều thắng-cảnh, khi tàu đỗ bến mới đáp thuyền vô chơi, giá thuê mất 0$30 mỗi lần bơi tới 3, 4 giờ mới vào tới bờ, cũng vì sự phiền fy mà tôi mất chuyến tàu, phải đợi ở đây một tháng để chờ hành kỳ ở tàu.

Trong các thắng-cảnh nhân bộ này, tôi cứ ăn xong lại nhởn-nhơ người bầu bể chơi, xem dạ-cảnh xa cát. Thấy vật cát chăm chăm như chải mà nếp nằn về vẻ, một ngọn trào dâng, thôi công nghiệp lại đi đôi bể cát thấy cảnh sinh tình, sực nghĩ mình với vật tuy nhỏ bé khác nhau, mà số phận thực cũng thuyền cũng bộ: mười năm công-cuộc, một giấc nam-kha! Nghĩ kiếp dạ-trắng, lòng thương thân thế, thêm nỗi bồi hồi.

Cái bãi bể lấy thật rộng mà mát-mẻ, lại sạch-sẽ, nên khách nhàn-du nước một mùa, bách tăng muốn kì cơm, ăng thân bốn bể. Cứ vào quãng trung tuần mà đêm đêm ra ngoài cảnh gió mát giăng thanh ở đó thật là tiêu-diêu phóng khoáng vô cùng: ù ù sóng vỗ veo veo thông reo, xen lẫn với một vài tiếng bát hồ khoan của mấy ả chài nọ ả đáp thân bồng bế. Cứ vào quãng trung tuần mà đêm đêm ra ngoài cảnh gió mát giăng thanh ở đó thật là tiêu-diêu phóng khoáng vô cùng: ù ù sóng vỗ veo veo thông reo, xen lẫn với một vài tiếng bát hồ khoan của mấy ả chài nọ ả đáp thân bồng bế. Cứ vào quãng trung tuần mà đêm đêm ra ngoài cảnh gió mát giăng thanh ở đó thật là tiêu-diêu phóng khoáng vô cùng: ù ù sóng vỗ veo veo thông reo, xen lẫn với một vài tiếng bát hồ khoan của mấy ả chài nọ ả đáp thân bồng bế.

Gần đó có một cái mô-đất tây, trồng toàn một giống cây dại, hoa bông trắng xóa, ấn hiện trong đám thông xanh; bước vào thăm thẳm trong hoa, phong cảnh thanh u, cỏ cây lặng lẽ, đẹp để khoan trang, ít nơi được như thế. Dưới bóng cây dầm mát, mà để thành lối thành hàng, mỗi ngồi có một vài cân rất ai cần nếu nông. Thì dụ như cân : « Ma fille, bep ange du ciel, prie pour le père désolé que tu laisses sur la terre! ... » cân chère et sainte épouse, regarde et bénis de la haut, époux et enfant qui reste si loin de toi! » Tôi ngẫm xem một lượt mà ngao ngán cả người, ngán kiếp phù sinh, ngán người thiên-cổ, đau lòng tử biệt, sinh cảnh sinh ly. Những tiếng sóng vỗ thông reo ở bãi bể kia thì nghe dầm dề như hát như ngâm mà ở đây nghe ra cứ âm-ầm ỷ-ỷ như sầu như não như cân như than! Tôi theo đường bẻo lánh mà về, tâm não cứ in sâu vào những cân tổng biệt của người còn thương kẻ khuất, đêm năm không sao ngủ được, lại nghĩ đến cha mẹ anh em ở nhà càng thêm đôi đoạn vấn vơ.

Một hôm tôi đương lang thang chơi ở non đường vắng, sực thấy một cái vườn lô nhô những rổng đá ngựa đá, bèn tìm cửa bước vào, đó là nhà Musée Chiêm-thành. Bây giờ tôi mới hiểu ngụ ta chữ « Tourane ». Số là đấy lắm những Tour (dạp) Chiêm-thành mà thập nào cũng lạc nhiều lắm ngựa. Người Pháp mới gọi là Tour-ane là thế.

Trong viện có rất nhiều các tượng bình và các đồ mĩ thuật khác bằng đá, xem hết một lượt đã biết dân Chiêm-thành xưa không phải giống hèn, lòng Chàm theo văn minh Ấn-độ cho nên chữ cũng ngông nghèo như chữ Arabe, mà một chỉ để rán mép như người Ấn-chân bây giờ thôi. Có mấy bức tượng rất có tinh thần, ngó nét mặt gần gước coi ngài ma phảng phất như biểu hiện tiên-tài khi thì thăng đồng xưa kia ra vậy. Nhác thấy hình tượng cũ kỹ này mà chạnh nghĩ đến cuộc tang-thương hưng phế, thương tâm thay một dân tộc đã bao phen hiển hách hùng cường, sự nghiệp còn đầy trong lịch sử, mà nay đến nỗi diệt vong không còn gì, chỉ còn trơ ra mấy cái tháp hủy phá, không biết trải bao mưa dầu nắng gió mà còn đi tích lại ngày nay.

Từ hôm tôi biết nơi cổ-tích đó, không mấy hôm là không vắng qua một lần. Nhân đó mà tôi quen được vài người có kiến-thức. Họ thấy tôi hâm xem cổ-tích mới rủ đi chùa Non-nước chơi. Cái cảnh đẹp chùa Non-nước, trước khi tôi đó thật tôi không ngờ đâu đến thế. Núi Tản non Sơ, chùa Nhang động Tuyết người tả kể để vào bậc danh-lam thắng-cảnh song giá thử so sánh với chùa này thì không dám nói chắc rằng đâu đẹp hơn đâu!

Đứng ở phố trông vẫn lô lộ năm ngọn núi Ngũ-hành thức là chùa Non-nước, mà đã rất xa. Thuyền đi từ mờ sáng mà 10 giờ mới tới chân cầu. Chúng tôi ở trong núi bước ra thấy sừng sững một giải cát vàng chăm chăm như bức tử ảnh muốn dặt ai vậy, dẫm vào thấy lụng thụng, phải bỏ giầy mà ỷ-sạch trèo lên. Tới mặt cồn, trông mau mảo bao la, tít mịt đến tận chân mây cảng nhìn giới mà vẫn thấy một màu vàng nghiêm. Mặt giới chiếu nắng cang chang, cảnh tượng ngó càng kinh hãi, tưởng như sa-mạc Sahara hiển-hiện ra đây chăng? Trong tụi có một ông sư mà sống lâu thuyền không để ước mà sẵn vào nơi quanh hiu lắy. Tôi vì lòng hiếu kỳ, sinh ra bồng hải, sẵn quần che vạt áo mà vừa rẻo vừa bắt chân cổ bước chân đi. Cỏ chếp chăng xuống thấp lại lên cao, lên cũng cực mà xuống cũng gay, bước lên lại toại xuống toát mồ hôi mới lên được một ngọn cồn. Có một chỗ đốc quá không sao xuống được, cả bọn phải nằm sấp, giang tứ chi mà bượng xuôi xuống chân cồn trông rất buồn cười! Trong nhàn đã ở bãi nọc xoài, Lồng rộp cả bàn chân mà cứa chân vẫn còn xa thăm thẳm! Bấy giờ mới rầy vỏ lay lời lẫn nhau. Đi hết cồn cát, sực thấy chân nổi đá vỡ tơi bời, thợ đi đương tỉ tách chạm gọi làm đồ đàng. Tôi đích nhân trông lên thấy đá rất gai, chỗ xanh biếc biếc, chỗ trắng ngần ngẫu, khi phản chiếu bóng kim-ô càng đẹp lạ, long la lấp loáng như vàng như ngọc, như pha lê, trong giá trắng ngần, nõn nà vô hạn. Bọ chạm thành lìm chén ché Tàu, trông tuyệt khéo mà giá chỉ 5 đồng một bộ cả 1 hay chạm rồng nữa.

(Còn nữa) Ng-xuân-Thông

Hội-đồng Tư-vấn Bắc-kỳ

Quan Toàn-quyền đã ký nghị-định chuẩn y việc bầu cử hội-đồng Tư-vấn Bắc-kỳ vừa rồi. Vậy những ông có tên sau này được làm đại-biểu cho dân và các nhà môn-bài.

Tỉnh Bắc-giang

A. Đại biểu dân	B. Đại biểu môn bài
MM.	MM.
Chu-v-Đạt	Phạm-ngọc-Ái
Ng.-v-Huệ	Phạm-thanh-Tinh

Tỉnh Bắc ninh

Ng.-v-Tấn	Phạm văn Uẩn
Ng.-Phượng	Ng-mạnh-Trác
Tr.-minh-Thu	
Trần-v-Quang	

Tỉnh Bà đông

Công-đình-Tự	
tức Công-Thành	Hoàng-kim-Bảng
Trần-đức-Tỷ	Đặng-đ Quang
Ng-khắc-Minh	
Vũ-minh-Châu	
Ng-đăng-Phát	
Ng-khắc-Tạo	

Tỉnh Hải-dương

Ng-v Uông	Vũ văn-Đình
Ng-hữu-Tước	Lê-bá Tư
Phạm-xu-Sắc	Lê-đình-Tỉnh
Ng-hữu Đan	
Lê-văn-Phiệt	
Phạm-v. Hanh	

Tỉnh Hưng-yên

Trần đ.-Chinh	Cao-ngọc-Loan
Đỗ văn-Dang	
Chu-đình-Điển	

Tỉnh Kiến-an

Bùi-văn-Hợi	Ng-thừa-Đạt
Ph.-ngọc-Công	

Tỉnh Lao-kay

Hoàng-đ.-Ninh

Tỉnh Nam-định

Ng-xuân-Phương	Lã-quý-Trạch
Vũ-ngọc-Bích	Ng-v.-Liên
Đỗ-đình-Chất	
Ngô-ngọc-Uyển	
Hà-duy-Thăng	
Lưu-thế-Điển	

Tỉnh Sơ-nam

Bùi-mạnh-Hợp	Ng.-xuân-Khải
Ng-v-La	tức Phúc-thái
Ng-v-Mẫn	Ph thanh-Liên
Tr.-nhất-Tiên	
Đinh-viết-Tinh.	

Tỉnh Phú thọ

Ng-Trí	Phạm-xuân-Mại
Phạm-v-Bái	Ngọc-v-Bồng

Tỉnh Quảng-yên

Đàm quang-Thiều

Tỉnh Sơn-tây

Chu-qu.-Quán	Ng.-đình-Chính
Đỗ khắc-Miện	
Vương-xuân-Yến	

Tỉnh Thái-bình

Ng-hữu-Ban	Ng-văn-Đình
Vũ-trung-Đạt	Trần-đình-Hòe
Trần-v-Trứ	Lưu-hữu-Tài
Tô-xuân-Mai	
Ngô-văn-Tu	
Phạm-chức-Hoành	
Ng-trong-Dai	

Tỉnh Thái-nguyên

Triệu-đức-Thu	Đặng-mạnh-Ái

Tỉnh Tuyên-quang

Ng quản-Thành

Tỉnh Vĩnh-yên

Ng-hữu-Cự	Khổng-trg.-Điểu
Ng-hữu-Tiếp	Kim-văn-Ngọ

Tỉnh Phúc-yên

Phạm-Viễn	Đặng-đình-Dực

Tỉnh Hà-giang

Đỗ-v Ích

Thành-phố Hanoi

Lê-thuận-Khoát	Mạc đình-Tư
Đỗ-Thận	Bùi-huy-Tín
Trần-viết-Soạn	
Ng-đăng Thu	

Thành-phố Haiphong

Bạch-thái-Sướng	Phạm-đức-Hinh
Ng-ngọc-Phụng	Lê-đình Văn
tức Sỹ-Kỳ	
Ng-hữu-Thu tức Sau	
Ng an Điệp	

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 30 Juin 1923, giá bạc ở kho Nhà nước định là 0 $ 80

Thị-giá quốc-tế. — *Ngày 30 Juin 1923* : 3 5/8 55.60 — 4 1/2 1918 61.97 — 5 1/2 1915-1916 75. — 5 1/2 1920 88 — 6 1/2 1920 87.

Tin tàu. — Tàu *Orénoque* khởi-hành ở Saigon đi Trung-kỳ và Bắc-kỳ ngày 1er Juillet, hồ 6 giờ sáng.

Tàu *Docteur Pierre Benoît* khởi-hành ở la Pallice ngày 29 Juin đi Port Said và Haiphong.

Quan Toàn quyền Baudoin. — Chừng đầu tháng sau quan Toàn-quyền Baudoin giảng rằng quan bẩm ở Saigon sẽ ra Bắc và đến đầu tháng tám tây ngài mới tới về Saigon để đón quan Toàn-quyền thực thụ.

Hội kỷ niệm Dân-quốc. — Chương trình ngày hội kỷ niệm Dân quốc Đệ-nhất trung hoa tại phố Hàmôi, như sau nầy :

Ngày 13 Juillet

18 giờ — Bắn 21 phát súng đại-bác
21 giờ — Rước đèn, Rước sư tử.
22 giờ — Chớp bóng trước của chà bát Tây.

Ngày 14 Juillet

6 giờ — Bắn 21 phát súng đại-bác
7 giờ — Điểm-binh.

8 giờ rưỡi — Chôn cột mỡ ở vườn hoa hàng Đậu, Cửa-nam, Bờ-hồ, Chợ hôm. Chôn cột đu đường trong Thành — Thi xe sắt ngoại bộ sống, tự phố Leclanger đến cột đồng hồ, một lượt đi, lượt về giải xe sắt hạng nhất 3 p. hạng nhì 2 p. hạng ba 1 p. — Giải xe cao su hai cu-li hạng nhất 5 p. hạng nhì 3 p. hạng ba 1 p. — Giải xe cao su một cu-li hạng nhất 5p. hạng nhì 2 p. hạng ba 1 p. — Chơi chọc cỏi, bắt lươn trước nhà bát Tây.

16 giờ — Thi bơi chải hồ Hoàn-kiếm một giải 25 p. một giải 20 p một giải 10 p. và một giải 3 p.

Quan cai-trị Châtel — Có tin rằng đến tháng bảy này thì quan cai-trị Châtel ngoại ngạch quản-lý văn-phòng quan Toàn-quyền Long sẽ xuống tàu sang Đông-pháp để làm chức Công-sứ Nghệ-an thay quan cai-trị Méniraan mới về nghỉ.

Lớp dệt chữ pháp trong hai tháng hè.

Bắt đầu từ Lundi 2 Juillet 1923.

Hỏi tại : M. NGUYÊN-NHO

21, Phố hàng Đẫy, Hanoi

3021

Nước sông Bờ — Cũng như mọi năm, cứ đến mùa này, nước sông Bờ (Đà-giang) lên to quá, khiến cho việc đi lại rất là nguy-hiểm. Như ngày 23 ở Tabu có 6 thuyền mà hôm sau lội đến 6 thuyền.

Báo Lục-tỉnh mở thêm trang. — M. Ng-v-Của ở Saigon được phép mở thêm trang cho báo *Lục tỉnh tân văn*, mỗi ngày là sáu trang.

Cuộc rước đèn. — Đêng 18 đến mồng 2 Juillet là thứ hai đầu tháng có rước đèn, nhưng lại hoãn đến 20 đến 23 Juillet.

Trường Nam Sư-phạm. — Cho được tiện việc phát giấy nhận thực kỳ thi sư-phạm vừa rồi và tự bổ thì những học-sinh nằm thi thứ và trả thêm nằm trúng tuyển kỳ thi ấy phải kịp gởi những giấy sau nầy lại trường :

Học-sinh năm thứ tư :

1° Một cái đơn (Demande d'emploi sur papier timbré)
2° Một bản khai-sinh (Acte de notoriété, modèle n° 2 trois témoins)
3° Một bản sao văn bằng :
4° Một tờ nhận thực của quan thầy thuốc.
5° Một tờ bạnh kiểm (Certificat de moralité)
6° Một quyển Livret scolaire (I)

Học-sinh năm thứ năm :

1° Một quyển livret scolaire. (I)

(I) Quyển sổ này phải mang đến tận khắc.

CHIỀU HÔM NAY

Thứ bảy 30 Juin 1923

là một cuộc đại-hội có âm-chạc

Có phim JULES CÉSAR

là một phim Sắc-kỳ rất hay

Ngạch Y-tế. — M. Ng-viết-An thầy thuốc thì sai sang ba tỉnh sự tại sở Y-chính Bắc-kỳ nay đổi đi Ninh-bình.

Trường Kỹ nghệ Hanoi thi tốt-nghiệp. — Trường Kỹ-nghệ Hanoi thi tốt-nghiệp vừa xong. Các đầu bài ra như sau nầy :

Âm tả

Le travail universel

Dans la nature, jamais de repos toujours le travail. Le travail harmonieux, vivant et perpétuel. La terre semble immobile, elle nous emporte dans l'espace. La lune paraît errer ée, elle nous suit dans sa course autour du soleil et tourne autour de nous à raison de plus de mille mètres par seconde. Les étoiles nous paraissent fixes : chacune d'elles vogue avec une rapidité vertigineuse inconcevable. Le soleil semble se coucher avec des effluves de lumière et de chaleur il brille toujours, s'enveloppe de flamboiements intenses. Le fleuve est calme comme un miroir, il coule toujours. L'herbe ne paraît n'être qu'un tapis inerte, elle pousse, elle croît, elle grandit. Nous nous croyons en repos, nous croyons que la nature sommeille en nous, erreur profonde, nous ne connaissons pas, nos poumons fonctionnent, pas un point de notre corps qui ne soit le siège d'un travail constant.

Flammarion

Câu hỏi

Dites ce que signifient : Perpétuel, immobile, inconcevable

Qu'est ce qu'un apis ? Comment peut on comparer l'herbe à un tapis et pourquoi ?

Analyser grammaticalement le mot « nous » dans la 2e phrase.

Luận Pháp-văn

Dites comment les exercices gymnastiques sont utiles à la santé.

Plan : Squelette — Muscles — Digestion — Circulation et respiration-Conclusion.

Tính đố.

1. — Pour bâtir une maison, mon père a occupé pendant 23 jours 5 ma çons qu'il a payés chacun 0 p. 55 par jour. 3 charpentiers pendant 14 jours à 0 p 65 par jour ; 4 couvreurs pendant 5 jours à 0 p 80 par jour. Sachant que les matériaux utilisés ont été payés 473 p. 70. O demande le prix de revient de cette maison.

II. — Un ouvrier a fait les 3/4 d'un ouvrage, un deuxième le reste Le premier reçoit 7 p. 50 de plus que le second. Combien a-t-on payé pour l'ouvrage en tier et combien chaque ouvrier a-t-il reçu ?

Danh sách các học-sinh trúng tuyển đăng như sau nầy :

Ban đức đăng :

MM. Lê-liên-Phúc, Lê-đình-Giêm, Trần-văn-Tiết

Ban làm đồ gỗ

MM. Đào-cao-Phẩm, Lê-văn-Phác, Ng-văn-Đẩu, Ng-văn-Thứ, Trần-Viết, Trần-đình-Mịch.

Ban sẻ

1° MM. Trần-nguyên-Huân, 2° Ngtiến-Lợi, 3° Đào-văn-Cầm, 4° Trần-văn-Tray.

Ban trạm chỗ

1° MM. Trương-v-Am, 2° Hoàng quang-Thiện

Sáng hôm qua Hội-đồng quản-trị trường Kỹ-nghệ đã họp tại nhà trường để phát bằng cho những người trúng tuyển.

***

Lúc bản báo sắp ấn-hành lại được tin rằng đến ngày thứ hai 10 September 1923 hồi 8 giờ sáng, tại Hanoi, Việt-trì và Nam-định sẽ mở kỳ thi tuyển học-sinh vào trường Kỹ-nghệ Hanoi.

Thể-lệ thi thế nào đến sẽ ngày thứ hai bản-quán sẽ đăng báo.

Trường Nhân-báo. — Từ thứ hai 2 Juillet trường Nhân-báo mở một lớp học riêng về các Cours Elémentaire và Moyen cho học-trò con gái học trong những tháng nghỉ hè. Lớp ấy có một cô giáo đến dạy về ngày nào giảng học từ 3 giờ chiều đến 5 giờ rưỡi. Ai muốn xin học thì từ chiều thứ hai trở đến mà xin.

Đến chậm nhất 8 Juillet hồi 8 giờ sáng thì phát phần-thưởng cho học trò.

TRẢ GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái bắt cứ năm nào, bạng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN

Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise

2059 *39, Phố hàng Quạt, Hanoi*

Lớp học tư-nghiệp (1) — Danh sách các viên trợ-giáo học tại lớp tư-nghiệp ở Hải-dương như sau nầy :

Tỉnh Hải-dương

MM. Đặng-đông-Bành, trường Phúlộc ; Ng-đình-Kỷ, trường Hàn-giang ; Ng-văn-Trác, trường Lai-cách ; Ngthượng-Chí, trường Mạc-đ ăn ; Ngcung Mạc, trường Vĩnh-lại ; Ng-lanĐình, trường Trang-kỹ ; Lương-đình-Vy, trường Le ngoại ; Lê-hữu-Tỷ, trường Thủ-pháp ; Đào-v-Thảy, trường Đoàn-lâm ; Phùng v-Trinh, trường Thập-phan ; Phạm-quang-Vấn, trường Vạn-tải ; Ng-văn-Thăng, trường Đại-phương ; Trần-thế-Mỹ, trường Nhânlý ; Chu xuân-Thăng, trường Thượngđường ; Vũ-v-Phụng, trường Đoanthượng ; Ng đình-Thăng, trường Đột-Tab ; Ng đa-Tinh, trường Hồ-đương ; Ng-Hoàn, trường Đông-hồi ; Lê-văn-Khanh, trường Ngoại-đàm ; Vũ-đình-Phê, trường Hoàng-xá ; Trần-văn-Chẩn, trường Cập-nhất ; Ng-v-Thực, trường Đa-la ; Ng-đăng Siêu, trường Lai-xá ; Ng-đình-Chân, trường Hải yến ; Ng-như-Phụng, trường Kinhmôn ; Vũ-ngọc-Toản, trường Đương-chàm ; Ng-đương-Thanh, trường La xá ; Trần-khắc-Tuấn, trường Bích-sơn ; Vũ-như-Phương, trường Thượngchiêu ; Ng-duy-Phan, trường Hạ-chiêu ; Lê-v-Vinh, trường Kim-lôi ; Đinh-đức-Lan, trường Bằng-lô ; Ngngọc Tôn trường Vĩnh-lộc ; Vũ-công-Ngự, trường Nhân-mục ; Ng-hữu-Tư, trường Liên-kinh ; Cao-văn Giới, trường Kim-ngân ; Phạm-chí-Thanh, trường Tiên-am ; Đặng-huy-Lâm, trường Thị-trạch ; Phạm-ngọc Tảo, trường Ngọc-cục ; Ng nữu-Gực, trường An-lũ ; Ng-hữu Thường, trường Mỹ-xá ; Nguyễn-văn-Dưỡng, trường Toại-an ; Ng-văn-Ất, trường An-phòng ; Bùi-mậu-Hóe, trường Thiết-tái ; Ngô-trọng-Đang, trường Ngọc-Lâm ; Đỗ-doãn-Chiểu, trường Đông-triều ; Hoàng-dương-Tạo, trường Đông-triều ; Đỗ v Đại, trường Yênlãng ; Vũ-duy-Thiện, trường Thanhliên ; Ng-thụy Lăng, trường Kỳ-cối ; Ng-dung Khang, trường Hậu-lộng ; Tô-đức-Sinh, trường Thổ-đức ; Ng mạnh-Tấn, trường Đoàn-trang ; Ngv Rục, trường Lạc-sơn ; Ng-v-Bỗ, trường Lạc-sơn ; Ng-v-Lợi, trường Gia-lộc ; Lê đình-Khiếp, trường Gia-lộc.

Tỉnh Hưng-yên

MM. Ng-v-Thọ, trường Thiết-trụ ; Lê-v-Lương, trường Yên-phố ; Illisible, trường Trai-trang ; Illisible, trường Liêu xá ; Trần-văn-Hòa, trường Tứ-dương ; Đặng-văn-Bá, trường Yênxá ; Lê-mạnh-Phiên, trường Dục-chiêm ; Ng-ngọc-Khê, trường Bangnguang ; Ng-v-Khảo, trường Đa-hòa ; Lê-quang-Trịnh, trường Bình dân ; Ng-đăng-Phái, trường Tây-chỉ ; Ngvăn - Giáp, trường Mao-xuyên ; Ngđình-Viêo, trường Tiền quan ; Đỗđa-Cấp, trường Cao quan ; Đào-văn-Tính, trường Van-lai ; Ng-văn-Toại, trường Dy-sử ; Vũ-v-Hường, trường Dương-xá ; Trần-v-Chức, trường Lạcđạo ; Đào-ngọc-Uyển, trường Mỹ xá ; Trần-v-Gián, trường Đông-mai ; Trầnngọc-Bích, trường Dy-hộ ; Bùi-đình-Thái, trường Tiên-lữ ; Illisible, trường Đường-thôn ; Đào-viết-Chuyên, trường Hoàng-cáo ; Illisible, trường Tiêncháu ; Lê-quý-Ngoạn, trường Lãng ; Đoàn-v-Trực, trường Phù-vệ ; Ngô-xuân-Thăng, trường Nhân-vũ ; Phạm-đức-Khang, trường Lê-xá ; Ng-v-Minh, trường Bình-lục ; Bùi-văn-Xuyên, trường Trà-dương ; Đặng-văn, trường Duyệt-văn ; Phạm-quang-Lập, trường Viên quang ; Ng-hữu-Tuy, trường Đông-cấp.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

(1) Danh sách đăng trong số báo ngày 29 Juin là danh sách các viên trợ-giáo học tại lớp tư nghiệp ở Hanoi.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Việc bắc không ngại mà xa, vì lợi mách cứu tính cho hết mối hại NINH-HÙNG (Kim-sơn)

Số 500.000 quan

Nhiều ngài viết thư hỏi bản-hiệu rằng muốn đánh số 500 000 quan thì đánh ở đâu ?

Vậy xin trả lời chung rằng việc ấy bản-hiệu không biết thế nào cả, chỉ xin nói để các ngài biết cho là số 18, phố Đường Thành (Rue de la Citadelle) Hanoi đó là nhà kính chụp ảnh của bản-hiệu.

Nay kính,
TRẦN-GIA-THỤY

Rượu bổ-đào

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình ký-niệm in ra đây, chớ không ai có mấy thứ thuốc về những hình lạ, làm trẻ-con cho trẻ-con và người có trí khôn lại không tin được !

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên hiệu Khải-Định thứ ba, tỏa Hội-thẩm phụng lệ chiếu phê rằng :

Chiếu rạng đọc được phẩm sâm MONTÈS gai đáng, có chỉ nên một thứ rượu bổ để hằng ngày dùng qua lúc hay, đáng nên gia thưởng, truyền lệnh phát thị gửi cho qui được phẩm chế-hàng để tỏ thành-tín.

Khâm thử.

(Ký tên và đóng dấu)

. Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ là 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trẻ-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp thơ ở trang thứ tư bổ sáng.

KỲ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin nhắc ngài mua báo hai có việc gì viết thư đến hỏi bản-quán, thì cho biết rõ tên họ và giấy gửi báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quản lý, để cho người làm có tiện hiểu. Nếu cần ngài thường hay kí tên vẫn lắt, hoặc thêm quá, không sao đọc được, thành ra nhầm lẫn thì bản-quán không chịu vậy.

Việc bốc những ngôi mộ vô-thừa nhận ở nội-địa làng Bạch-mai làm mệ chúng sinh. — Bắc-quân tiếp được bài sau này :

Những ngôi mộ ở Nội-địa làng Bạch-mai, không có ai nhận mà để quá hạn, nhà nước có sức đem hộn lại làm mộ Chúng-sinh, mà trong phần nhiều những ngôi mộ ấy đều có dấu hiệu riêng như là đôi giếp, đôi giầy, cái gối, hòn gạch hiên chữ Bính ngói, và mấy ngôi có dấu hiệu chiêu để nhờ sau này nữa, để ai có những ngôi mộ ấy đến mà đem về chôn táng, nhưng nếu phải hộn chôn vào một nơi, sau người nhà có muốn tìm cũng không thể được nữa.

1. Hà-nam Tam-điệp khố đỏ 224.
2 Công-binh thôn, Ng-văn-Hoàng.
3 Lê-thị Đông ở phố Cửa-Đông (quen rạp Quảng-lợi) (người Saigon)
4 Phố mới, Ng-văn-Tương, Đông-dương.
5 Kiến-an tỉnh Liễn-thuận Phạm-thị.
6 Lâm-thao phủ, Trinh-lợi xã, Ng-thị-Liên, sản mươi tuổi (Mậu-ngọ niên thất nguyệt sơ thứ nhật).
7 Hà-đông tỉnh, Phú-xuyên huyện, Chi-thầy tổng, Bái-đô xã, Hoàng-nguyên thôn, Ng-thị Cầu.
8 Nam-định tỉnh, Xuân-trường phủ, Trực-ninh huyện, Văn lăng tổng, Lương-han xã. Trần-thị Thêm.

Muốn bán một cái xe mô-tô hiệu « ALCYON » kiểu dân-bà dùng, còn mới lắm, mới mua có 4 tháng nay. Hỏi tại M. SAURIS, Maison Sauvage, Hanoi. 3619

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà 8 (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con. 3562

Mất cái giấy bạc một trăm — M. Phạm-ngọc-Chẩn, ở phố Bảo-an, Nam-số 30 có khai đánh mất ở Quan thương đồ sở Cầm hàng Trống đến nhà Đồ-bảo, một cái giấy bạc một trăm đồng (100 p.) số 914 B 13.

Nghị pe-áp. — M. Ng-gia-Trân thọ ký thương-xá hàng tơ ngạch tòa sơ tổng sự-vụ, đã quan bình thứ ba được pe-áp 30 ngày nghỉ tại Mông-cy.

Chó dại bay không ? — Chiều hôm qua hồi 2 giờ 30 thì-T. ở nhà số 94 phố hàng Cỏ, bị một con chó lông vàng của thị đại cắn phải. Con chó ấy đã đưa vào sở Thú-y để xét xem có phải có ổ dại không.

Y-khoa bác-sĩ Sarraillé

5, Phố Thợ-nhuộm. — Giây nói số 398

Thí nghiệm máu mủ, đàm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.
Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh sản.
Bệnh đau tử cung, đau ruột
Bệnh đàn bà
Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn. Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ chiều.
Trừ ngày chủ nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ 30 sáng đi... 12 giờ trưa, có học ngày giờ cho bệnh nhân đến chữa. 3650

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Hội-đồng thành phố. — Đến 2 Juillet 1923, đúng 20 giờ 45, ở Bắc-lệ sẽ họp kỳ hội-đồng bất thường để xét đơn kiện thành phố Hải-phòng của Mme Bùi-thị-Nhu (thơ ngày 21 Juin 1923 của quan Thống-sứ).

Lên cửa. — Vào khoảng một giờ đêm hôm thứ tư rạng ngày thứ năm, nhà kia ở ngõ sau đường Amiral Courbet bỏ bị quân gian lẻn cửa vào khoảng đồ vật. Nguyên nhà ấy có khách xa lại gửi đồ đạc và một thằng ở. Bấy giờ cả nhà đã ngủ yên, ông chủ dậy đi giải, thì khi vào đưa ở ngủ trọ kia bèn khóm năm xin để nó đóng cửa hộ. Ông chủ vô tình cũng để nó đóng cửa rồi đi thẳng vào màn năm. Chẳng ngờ nó rập mưu từ trước, thông đồng với hai đứa gian khác, để cho lẻn cửa chui xuống gầm giường. Mấy lúc ấy nhà lăng-dềng có người ngồi chế cái nom thấy, mà nghe nhà kia vẫn yên tĩnh như không, bèn giả sang đập cửa mua xu điếm, vì nhà ấy có bán hàng tạp hóa. Khi nhà kia dậy mở cửa bán để đem thối người lăng-dềng rồi lại mách sự tình cho hết ; mới hô hoán người nhà đánh đề-xoi, quả có hai đứa lẻn ngồi thật. Hà đón bắt lương và thằng dẫy-tớ phải phúc sự xanh mặt, nhưng nhà kia vì sợ không dám bắt, để vậy cho nhẳng đi ra. Còn đứa dẫy tớ kia cũng bỏ chó trốn mất.

Hội 14 Juillet — Nhân ngày hội 14 Juillet, hội Stade Haiphonnais mở một cuộc thi xe đạp từ Hà-nội ra Đồ-sơn rồi lại về, theo thể lệ hội thi xe đạp bên Pháp, cho tất cả người Pháp, người Nam, người Trung-hoa hay ngoại-quốc, bất luận là nhà nghề hay người thí chơi, có hai giải như sau này :

Một trăm bạc giải : giải nhất 50 $ 00
» nhì 25.00
» ba 15.00
» tư 10.00

Thưởng thêm năm đồng cho những người đi về chỉ trong vòng 70 phút. — Đường đi : Khởi hành ở trước cửa trại lính khố xanh, đầu đường Belgique, đường Lạch-tray, cầu Quyền-rào, đường Đồ-sơn rẽ về tay phải ra Đồ-sơn khách-sạn rồi lại rẽ sang tay trái đi qua cửa khách-sạn đường biệt-thự Joséphine, ngoặt lại về đường Đồ-sơn, cầu Quyền-rào, đường Lạch-tray, phố Đầu-cầu, phố Paris, Ngã-năm, phố Marseille, cầu Paul-Bert, rẽ tay phải qua đường Chavassieux, đường République, chỗ Amiral Potter là lấy giải có vạch với thẳng qua đường trước nhà rạp.

Năm chục bạc giải :

giải nhất thưởng đồ chơi đáng giá 25 p.
» nhì — 15 p.
» ba — 10 p.

Đường đi cũng như lượt trước, nhưng khởi hành sau mười phút, mà phải đi tắm người mới thì. Giải này không có thưởng người và hạn nhất định là cả đi lẫn về chỉ trong vòng một giờ là mười phút.

Hội Stade Haiphonnais lại mở thêm hai giải nữa, từ Haiphong xuống Huyện-trù rồi đi về đường các cầu thang-liên Pháp Nam, Tuyên hoa hay ngoại quốc. Lượt tiền thưởng bằng đồ chơi, giải cả là 25 p cho những cậu ở 12 tuổi giờ xuống :

Giải nhất một vật đáng giá 10 p. 00
» nhì » » 5 00
» ba » » 4 00
» tư » » 3 00
» năm » » 2 00
» sáu » » 1 00

Có lệnh giấy bằng cho tất cả mọi người ấy.

Lượt thứ hai cũng thưởng bằng đồ chơi, tất cả là 33 p. 00 cho các cậu từ 12 tuổi đến 16 nốt :

Giải nhất một vật đáng giá 12 p 00
» nhì » » 6 00
» ba » » 5 00
» tư » » 4 00
» năm » » 3 00
» sáu » » 2 00
» bảy » » 1 00

Đường đi : khởi hành từ trước cửa trại lính khố xanh, đường Lạch tray, vòng qua đường Bạch-thù, rồi người đi trước rẽ tay phải, còn những người khác vòng sang tay trái về đường Lạch-tray, phố Đầu-cầu, phố Paris, Ngã sáu, phố Marseille cầu Paul-bert, đường Chavassieux, rẽ tay phải về đường République chỗ Amiral Potier — Đích lấy giải cũng ở trước cửa nhà rạp.

Chỉ nhận đơn ông-thí cho đến 6 giờ chiều ngày 12 Juillet là cùng. Ở Hà-phong thì hỏi tại nhà M. A. tell, phố Đầu-cầu ; — Mme Vve Lepretre, đường Chavassieux ; M. Godelo, phố Paul-Bert. Ở Hà-nội, nhà M. Delenle, 76 phố Jules-Ferry.

HẢI-DƯƠNG

Hội đánh quần. — Từ hôm chủ nhật đến nay, chưa chiều vào hồi 6, 7 giờ thôi ta thấy ở chỗ hàng đất cần sở rượu nào nhiệt một cách khác thường, trẻ con đứng vòng trong vòng ngoài để xem đánh quần. Hội này gồm đủ các ông tổng sự ở trong tỉnh.

Mấy năm về trước cũng đã có vài ông đứng lên định lập một hội đánh quần như thế, nhưng không có ai hưởng lòng tán thành, cho nên lửa nhẹ-huyết lại người lạnh như trơ tàn.

Đến nay hội sở đã thành lập được cũng là nhờ ở như ông Ninh là thamtá ở tòa Sứ, ông Thuyết là thầy thuốc và mấy ông nữa đứng lên để ủng động, cho nên ai ai cũng rất lòng hoan-nghênh.

Vấn-đề thể-dục hiện rất cần trong xã-hội ta ngày nay mà các ông đứng lên sáng lập hội đánh quần này thật rất là thích hợp.

Vậy xin chúc cho hội được vinh-viễn.

L. V. B. ai-ấo.

NINH-BÌNH (Kim-sơn)

Ngộ-sát. — Mới rồi ở phố Phát-vinh, có xảy ra một việc hai chú cháu vật lộn nhau, tay người cháu đang cầm con dao sắc rọc giấy, để mũi dao đâm vào cạnh sườn người chú chết ngay. Nghe đâu người chú chết mới có 15 tuổi. Việc này quan trên còn đang tra xét.

Thương hại người chú năm nay trọc độ 20, lại là con một, bố mẹ già, có một mình con, những trông cậy về sau, ngờ đâu bị lưỡi dao bất-nghiệt chia rẽ thảm thiết.

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Ông nghị-viên mới. — Kỳ bầu cử Trung-kỳ tư-vấn nghị-viên ngày 10 Juin này ông Phạm-năo và ông Trần-Thường được trúng cử.

Ông Phạm Hào là tri-huyện Hương-trị ; còn ông Trần-Thường là cử-nhơn có tòng-chinh bên Pháp.

說小今古

Cổ-Kim Tiểu-Thuyết

Bán tại Hiệu **KIM-BỐC-GIANG** và các hiệu sách ở Hanoi và các tỉnh Haiphong, Nam-định, Bắc-ninh, Hà-đông, Thái-bình v. v...

Mỗi quyển giá 0 $ 06. 3622

PHÒNG - THĂM - BỆNH

của quan

Docteur Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương-tổng đã nực công Bắc đẩu bội tinh Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Tenon, Pen. Rabut. Casablanca Pari-Jeld đã-cấp Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mề-đề các thứ bệnh lậu bệnh giang-mai
Giờ xem bệnh : Sáng 7 giờ đến 9 giờ
Chiều 4 giờ đến 6 giờ

KHÁM SÓNG : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM CHỨNG : Giá 1 $ 00
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 52, giây nói số 226 3015

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean Dupuis Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1899, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chân-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

MẬU-THỊNH kính cáo. 3015

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

泰 LỢI-THÁI 利

110, Rue des Changeurs, 110

HANOI

Kính trình qui-khách các tỉnh được biết rằng Bởi giá vàng cao hạ thất thường, vậy khi các ngài hỏi giá mà bản-hiệu đã trả lời, thì nên gửi ngay mandat giấy-thép về đặt trước độ 10 %, mà hễ hàng gửi đến nơi các ngài cũng nên lĩnh cho sớm, được thế thì chúng tôi mới đỡ thiệt, mà giữ được giá bán phải chăng.

2006

Hiệu Nam-Bảo đổi chủ

Tôi có lời bá cáo để các qui khách và thân bằng cố-hữu được biết cho rằng : tôi đã nhượng lại hiệu Nam-Bảo bán đồ đồng bạc ở phố, hàng Bạo, số 16 Hanoi, cho bà nhạc tôi lên là Đặng-thị-Trường, vì tôi đương lúng sự vì công ; cho nên không có phép đứng tên buôn bán nữa.

Các qui-khách có cần dùng hàng hóa gì, xin viết thư hay là thân đến bản-hiệu để có quản lý nghành tiếp cẩn như tôi. Xin các ngài chiếu-cố cho.

Các thân bằng cố hữu có cần hỏi rằng việc gì nơi tôi, xin viết thư hay là thân đến chơi nơi tôi ở tại phố hàng Da, số 40, Hanoi thì lấy làm ca lạ lắm.

Kính cáo.

NGUYỄN-HỮU-QUÝ.
40, Rue des Cairs, 40, Hanoi.

PHONG-TÀI

HIỆU ANNAM ĐỒNG GIẦY

58 48, phố Xe-điếu (Rue des Pipes) Hanoi

Được giải thưởng nhất trong kỳ đấu-xảo riêng tại cuộc Hội - chợ Hà-nội 1922.

Có catalogue riêng qui-khách muốn xem xin viết thư về hỏi, bản-hiệu sẽ gửi biếu

Hiệu GIU-ÍCH tức là Công-ty CHU-VĂN-MINH ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy nấu đồng và chế các thứ sơn tây để các mặt đều CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, có viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay.

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mồ lầm ra không đỏ được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ nay đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính.
ED. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi

散珀珠堂春燕

Thuốc lở châu-phách-tán

Thuốc lở này rất thơm, sạch, mát, mà chóng khỏi, bất cứ lở ở đâu, lâu lở, sâu chốc, cam khoét, thổm lâm ăn tai, thối tai, các chứng lở ngứa ngoài da, hễ đâu khỏi đó. Lọ nhỏ giá 0 $ 50, lọ thứ giá 0 $ 30, lọ nhỏ giá 0 $ 15, mua buôn nhiều có lệ hoa hồng. Các nơi đã đại-lĩnh có bán bộ như sau này : Hiệu *Mạc-Đình-Tư*, số 138, phố hàng Bông ; nhà in *Đông-tỉnh Sing-sáp*, số 52, phố hàng Gai ; nhà in *Trực-Nghiệp Ấn-quán*, số 43, phố Bờ-hồ-kiếm ; nhà in *Kim-Bắc-Giang*, số 83, phố hàng Bồ, hiệu *Vĩnh-Xương*, số 26, phố hàng Trống ; hiệu *Phương-Đích* số 100 phố Cầu gỗ ; hiệu *Nam Thành dược phòng*, số 83, phố hàng Bèo ; hiệu *Vĩnh-Lợi-Vinh*, số 69, phố hàng Bồ ; hiệu *Hưng-Long*, số 27, phố hàng Đường ; hiệu *Vạn-Xuân chợ Đồng-Xuân*, số 12 phố hàng Điếu ; hiệu *Giệc-Lâm*, số 18, p. 6 Tiên tsin ; hiệu *Quảng-Lợi* số 32, và hiệu *Bảo Hợp*, số 27, phố Chợ nhóm cả ; hiệu *Thanh-Nhân-Đường*, số 51 và hiệu *Hưng Tường*, số 82, phố Phúc-kiến ; hiệu *Vĩnh-Hợp-hanh*, số 110, và hiệu *Hanh-Hóa-Đường*, số 127, phố hàng Buồm ; hiệu hàng Giấy, số 79, phố Hà-trung Ngô-trạm Hanoi ; hiệu *Hợp-Hưng-Long*, số 23, phố Khách Haiphong ; hiệu *Đạnh-Sơ-Đường*, số 107, phố Khách Nam-định ; hiệu *Yên-An*, phố Tân thái, Tân bay, hiệu *Ngọ-Huy Trane*, Ung An luân, huyện An-lão, Kiến-an ; hiệu *Tam-Hòa*, phố Bảo-quan, và hiệu *Song-Hảo*, phố Gia viễn, Ninh bình ; hiệu *Đào-Phong Đường*, phố Lạng, Nghệ-an ; hiệu *Tu-Ngọc-Liên*, số 46, phố Đọp-cầu ; hiệu *Xuân-Trí*, số may áo, Yanasien ; hiệu *Sát-Lương*, số 41 phố Wimh-lok, Bằng-khng. Các nơi kể trên có bán hộ cả thuốc cao răng, thuốc lậu, thuốc đau bụng kinh niên thuốc bảo-thận hoàn và cần thứ thuốc sâm dùng đều công hiệu cả. Xin các qui-khách chiếu cố

VẠN-XUÂN-ĐƯỜNG
55 211, phố Tiên an, tỉnh Bắc ninh 2039

Muốn được SÁU TRĂM BẠC (600$)

thì hỏi thể lệ CUỘC THI ĐỐ *của* HIỆU THUỐC LÁ "STIC" *mà thì.*

Thường vẫn mua thuốc "STIC" ở hàng nào thì lại hàng ấy mà hỏi.

Mũ bằng liège có ở đâu làm được không ?

Chính ở hiệu **HAI-CHINH, 76, Phố Cầu-Gỗ, Hanoi,** hiện bây giờ đã làm được trước nhất.

HAI-CHINH
76, Rue du Pont en Bois, 76
HANOI 3042

VỎ KÍN

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái **1 $ 00**

Thưa các quý khách, những đồng-hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá bạo cao 8 quan nên không tới tìm hết giá mỗi cái 1 $ 00, nên chiếu giá không bớt thời xin miễn cải kính giọng vàng và hộp kính sơn như sau này :

Đồng hồ đeo tay nhãn tốt thấy giờ			Giá trước	Giá nay
—	id	có kim lý	— 6 $ 00	3 $ 00
—	id	kim thép và kim vàng	— 4 $ 00	2 $ 00
—	id	vuông thực xinh	— 3 $ 20	1 $ 50

Kể các quý khách chiếu cố cho 2 cái mà không bớt giá, chiếu giá trước) thời xin thêm tặng 1 cái kính gọng vàng đốt mới và 1 cái hộp kính aluminium và cả tiền nước cửa. Xin chiếu cố cho.

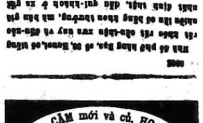
TONG-YUNE-TAI

49, Phố hàng Ngang HANOI

3049

興 **CHẤN-HƯNG** 興

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như : kém ăn-ngủ, mỏi mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bao **2 $ 25** một chai. Mua từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng

Hiệu **Bảo-chế MONTÉS, 84, phố Tràng-tiền, Hanoi.**

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA

HIỆU

C. J. BONNET

LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

3050

KHÔNG NGỦ ĐƯỢC

Thực là hại cho đường thể-dục và đường đức-tính ;
Thực là hại cho sức khỏe ;
Thực là ngăn ngủi ngày giờ,

Dức ngủ đã qua rồi, không còn kéo lại được nữa.

Thuốc **NEURINASE** *làm cho ngủ ngon*

Thuốc này rất là cần dùng cho các xứ nóng. Ở các hàng báo chỉ lo đều có cả,

3060

Distillerie du Nord

NGUYỄN-VĂN-MÃO & Cie

51, Bd Henri d'Orléans, Hanoi

Mới có một nhà của người Nam-Việt được phép lập lên để chế các thứ rượu mùi, hiệu là ÔNG SAO, so với các thứ rượu đã chế ra bán tại Bắc-kỳ thì khác nhau lắm, xin quý khách nhận rõ hiệu tem giấy có ÔNG SAO khỏi nhầm.

Bản-hiệu bán buôn, bán lẻ, giá tính rất rẻ. Xin các quý-khách chiếu cố đến cho.

Quý-khách ở xa muốn mua thứ rượu gì hay hỏi han điều gì xin cứ viết thư cho bản-hiệu thì bản-hiệu xin trả lời ngay.

Ông nói số 867

2973

HOTEL LÊ-VIÊN

(HÀNG CƠM TÂY)

58, Amiral-Courbet (phố La-côm)

Ngang nhà Máy-nước, gần nhà Hát-tây. — HAIPHONG

Có các thức bánh ngọt, lúc nào cũng có các món ăn nóng và nguội. Có các thức rượu mùi và rượu uống trước khi ăn cơm, có rượu vang thùng trắng và đỏ thật tốt, giá tính phải chăng.

Có phòng ăn riêng lịch-sự để tiếp quí-khách Annam và Trung-hoa.

GIÁ NHẤT ĐỊNH :

Một bữa ăn không rượu	$ 0.50
Ăn cả tháng	30.00
Ăn nửa tháng	16.00

Bản-hiệu có nhận tiệc từ một trăm người ăn tại hiệu, hoặc đem đen nhà hay đem đi các tỉnh lân-cận. Các bữa ăn hàng ngày quí-khách muốn ăn tại nhà, bản-hiệu cũng xin đem lại, cũng tính một giá.

Có buồng cho thuê ngày và tháng, giường Hongkong, đèn điện, quạt-máy đủ cả, thật là vệ-sinh.

2084 **P. DIÊN, Chủ-nhân**

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG

NÊN DÙNG THUỐC

QUININOFORME

hoặc ống, hoặc viên

Tại tất cả các thuốc-lớn Pháp trên đâng một thứ thuốc mộc.

Gửi bán tại xứ cả các nơi nhà-quê

Nhà chế thuốc LACROIX, 20-21, Rue Pradier, de Givors — PARIS.

Hỏi các ông mắc phải bệnh tình (tiêu và giang-mai) thuyền các ông chớ dùng thuốc nhầm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tình đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi tới.

Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

2082

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Hỏi bạn hút thuốc lá

Bất cứ người bản-quốc hay là người Trung-hoa

Nên hút thuốc lá hiệu **CORONA** của Công-ty thuốc lá Đông-pháp làm ra chỉ để riêng cho hiệu **GUIONEAUD Frères** bán.

Thuốc lá ấy cuốn tinh bằng thuốc bên nước Algérie đem sang, giọng ngon mà lại thơm. Hút thuốc ấy không hại phổi.

Hút thuốc lá cuốn rồi và thuốc lá đời hiệu **CORONA** không ho bao giờ.

Không cứ người khỏe, cả người yếu mệt hút thuốc lá hiệu **CORONA** cũng không thấy khó chịu trong tì-vị.

Các bạn hút thuốc lá nên có ý nhận ra rằng thuốc ấy cuốn vừa to mà giá lại rẻ.

BÁN TẠI :

GUIONEAUD Frères

HANOI — HAIPHONG

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

華人介紹門號通行內可來留

Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới sở sang : 1° tiệm đồ ngà rất tốt như là quả cầu chạm rồng, vàng, điếu hút thuốc lá, đũa, vân vân.

2° Một bọn nhiều kinh đủ cỡ to nhỏ, mặt đen, mặt trắng, mặt vàng, mặt mồi lì cây, vân vân. Lại có cả nhiều kinh gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân ; quí khách đến họ mà đeo những nhiều kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ treo tường, đồng-hồ báo thức, đồng-hồ chăm-chỉ, vân vân.

4° Một bọn nhận sơ, đồn sơ, tẩy sơ, bán sơ, bồ sơ đủ thứ-tiếng hay là bảy cảnh cũng được và tốt khéo, vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kể năm số trên này chúng tôi xin bán hạ giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Bản cáo đủ mỗ trang, chữa bán, ngọc ngà, vàng thì không kể, chúng cáo quí-khách cũng đi tường có rõi.

Cẩn-cáo

HIỆU PAO-VA

Phố Hàng Bồ, số nhà 28 Hanoi.

FÊTE NATIONALE

Nhân dịp Hội Chính-chung 14 Juillet này

Bản-hiệu Bảo-chế ông CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, trước cửa hồ Hoàn-kiếm và nhà Gô-đa trông sang

Có bán các thứ thuốc để làm pháo cây bông và các thứ pháo đốt xanh đỏ, vân vân

178

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối diễn-tử, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

... Nói xong, liền giáng chỉ cho quần oanh mộ đủ xác con xích-giao vào trong quan, rồi lại lấy đất, phong thành mộ phần. Sự-thể đâu đuôi như vậy, vậy chúng tôi phải cang đây hầu-hạ đức vương-phi cùng tiểu-thư biết.

Vệ-đăng-nga vương-phi nghe xong, nét mặt vui cười, lại cầm tẹ nàng *Diễm-tuyết* mà rằng :

— Nếu không nhờ tiểu-thư tụng niệm cho mấy quyển kinh thì khi nào đã chóng được phi-thăng như vậy.

Nàng *Diễm-tuyết* nói :

— Tôi có công gì, chẳng qua nhờ về mấy lời chân-thành cảm-động trong bài tế-văn của chánh-cung hoàng-hậu đó !

Bỗng nghe báo có nội-giám *Lăng-mậu* phụng mệnh thánh-thượng đến triệu *Vệ-đăng-nga* vương-phi. Lại báo tin *Trương phi* và *Dư-phi* đã sinh được 3 vị hoàng-tử.

Vệ-đăng-nga vương-phi cười mà bảo rằng :

— Hai bà cung-phi, có sao lại sinh được 3 vị hoàng-tử ?

Nội giám *Lăng mậu* cũng cười mà đáp rằng :

— Dạ dám bẩm thái phi ! Hôi giờ tý và giờ sửu hôm qua *Trương-phi* sinh đôi được hai vị hoàng tử ; đến hồi giờ dần thì *Dư phi* cũng sinh được một vị hoàng-tử. Chánh-cung hoàng-hậu rất lấy làm mừng-rỡ

Nội-giám *Lăng-mậu* lại nói :

— Khi thánh-thượng lui triều, lại thuật chuyện cho chánh-cung hoàng-hậu biết rằng *Doãn* tướng-công và *Hàng* quốc-cữu ở *Cao-ly*, chẳng bao lâu cũng sắp về. Việc này đều đuổi thế nào, tôi không tường cho lắm, vương-phi vào cung, tự khắc biết được rõ chuyện.

Vệ-đăng-nga vương-phi không nghe nói mà rằng, khi đã nghe nói *Hàng-khôi-phượng* sắp về, mừng-rỡ kể sao cho xiết !

ĐỜI THỨ ✲

Lại nói chuyện *Nam-kim* nữ-chủ từ khi giam-cầm *Hàng-khôi-phượng*, trong lòng vẫn áy-náy không yên, thành-thoảng lại đi-giá đến *Bằng-tâm-đình* để nàng *Hàng-khôi-phượng* ăn-cần hỏi-han trò chuyện. Có khi ban rượu, có lúc thưởng-trà, *Nam-kim* dàng hết cách kiêu-mị mà tỉm lòng sắt đá của *Hàng-khôi-phượng* vẫn cứ trơ-trơ không hề biến-đổi vậy.

Hàng-khôi-phượng suốt ngày chỉ ngồi nghiêm-nhiên xem sách và dạy bảo thế-tử *Cao ly*. Thế-tử tư-chất thông-minh, cho nên bảo đâu biết đấy, *Hàng-khôi-phượng* cũng không đến nỗi khó-nhọc.

Bấy giờ thế-tử bị bệnh, nghỉ trong ít lâu, *Hàng-khôi-phượng* có ý buồn, mỗi hàng ngày cùng *Thuận-thiên-vương* giảng-đàm binh-pháp, để làm cách tiêu-khiển.

Hàng-khôi-phượng bảo *Thuận-thiên-vương* tâu với *Nam-kim* nữ-chủ rằng :

— Muốn tâu nữ chủ ! thế-tử sau này có cái chức trách làm vua một nước, thiết tưởng cũng cần phải học vũ-lược mới nên. Vậy xin mỗ một mời xa-trường ở trong ngự-viện để *Hàng-khôi-phượng* dạy thế-tử cưỡi ngựa và tập bắn.

Nam-kim nữ-chủ nghe lời tâu, ngẫm-nghĩ mừng lòng, nhưng vì thế-tử bấy còn trẻ tuổi, cho nên có ý ngần-ngại chưa quyết. Bỗng nghe báo có quan thừa-tướng *Khắc-lâm* vào bái-yết.

Khắc-lâm nguyên xưa là một người ngoại-sáng của *Nam-kim* nữ-chủ. Khi *Bách-hoa-vương* hãy còn, *Khắc-lâm* làm chức điện-tiền-cấm vệ, uy-quyền chấn nước. *Khắc-lâm* nói gì, *Bách-hoa-vương* cũng nghe.

Đến khi *Bách-hoa-vương* tạ thế, *Khắc-lâm* đã làm chức thừa-tướng, đứng đầu hàng trăm quan, mới có lòng muốn phỏ-nghịch. *Nam-kim* nữ-chủ biết vậy, nghĩ cách kiềm-chế, liền tâu xin *Nguyên-triều* cho sứ-thần sang để thị-sự.

Không ngờ khi sứ-thần là *Hàng-khôi-phượng* tới nơi thì *Nam-kim* nữ-chủ lại đem tình luyến-ái, chẳng thường gì đến quốc chính. Bởi vậy, quyền-chính về tay *Khắc-lâm*, buôn bán bán quan, của *Khắc-lâm* lúc nào cũng đông như chợ.

Khắc-lâm biết *Nam-kim* nữ-chủ có tư tình với *Hàng-khôi-phượng*, thường đàng lời nói mà châm-chích, *Nam-kim* nữ-chủ biết mình trái, cho nên không dám hồng hách như xưa. Vì thế *Khắc-lâm* không sợ hãi gì, sinh sát một tay, uy-quyền càng ngày càng lừng-lẫy.

Bấy giờ *Khắc lâm* nghe nói, mở xa-trường để dạy thế-tử, có ý không bằng lòng, mới tâu *Nam-kim* nữ-chủ rằng :

— Muôn tâu nữ-chủ ! trong ngự viện không nên mở trường tập bắn. Vả thế-tử hãi-tại phải tập bắn làm chi, giảo-hoặc không may mà gẫy tay gẫy chân thì lệnh-bà còn mấy mũi nào đối với thiên-hạ trong nước. Đến như sứ-thần *Nguyên-triều* ở đây đã bấy nhiêu năm, lệnh-bà đều có cái nhan sắc khuynh-thành mà lòng bền vững tro như sắt đá. Lệnh-bà nên biết rằng ngày nay *Nguyên-triều* có loạn, quốc chính cũng về tay một vị nữ-hoàng. Lại nghe đồn-đa một *Hàng-phương* đến bị giam cầm. Kẻ bị-thần thiết tưởng lệnh-bà nên dùng kế phản-gián, tâu với *Nguyên triều* rằng *Hàng-khôi-phượng* vì việc ấy mà đem lòng oán giận, muốn mượn quân nước tôi về báo thù. Mượn không được quân thì lại dụ người nước tôi nổi loạn. Nay xin giết *Hàng-khôi phượng* và tha cho *Doãn-thượng-khanh* tướng-công về để giữ lấy tình hòa-hiếu của hai nước vậy.

Nam-kim nữ-chủ nghe lời tâu, hầm hầm nổi giận mà rằng :

— Nhà-ngươi cho tâu càn ! *Hàng* quốc-cữu là một người trung trinh, ở đời ít có ! trong bảy nhiêu năm trời, vẫn giữ được trong-sạch, coi sự phú-quí như không. Ta yêu-quí *Hàng* quốc-cữu là yêu-quí về cái tài văn-chương kinh sử, lại biết lòng dạy bảo thế-tử cho ta. *Hàng* quốc-cữu nghiêm-chỉnh lạ thường, không hề có chút dâm-tà, vì thế mà ta càng thêm yêu-quí. Một người như thế, ai rỡ đem hại cho đang. Đã nhiều lần nhà ngươi nói chăm chích ta, ta đây bỏ lại chẳng biết hay sao, nhưng ta còn để lội cho nhà-ngươi đó ! không ngờ nay nhà-ngươi lại dám tâu càn ! *Khắc lâm* kia ! nhà-ngươi có còn nhớ khi tiên-đế loan chầu mà ta phải bết lời tâu xin cho nhà-ngươi hay không ? chẳng những ta cứu cho nhà-ngươi tính mệnh an toàn, mà ta lại giúp cho nhà-ngươi được an-hưởng phú-quí nữa. Nay nhà-ngươi không nhớ ơn thì chớ, nỡ lòng nào còn shi nghị ta !

Nam-kim nữ-chủ nói xong, tới mặt tím-bầm, hồi lâu chưa nguôi cơn giận.

Khắc-lâm lại tâu rằng :

— Muôn tâu lệnh-bà ! chẳng hay vì ai tả phù hữu bật, khiến cho trong ngoài vẫn được trị-an. Nay kẻ bị-thần cứ chẳng khuyên-can, lệnh bà chẳng nghe lại còn rồi giận. Trung-ngôn thường hay nghịch nhĩ ! kẻ bị-thần chỉ e khi kẻ bị-thần đã các-thoái thì giang-sơn này sẽ phải đổi-nát, lệnh bà cũng khó lòng giữ được ngôi trời.

(Còn nữa),

Certifié l'insertion — Imprimerie du Trung-Bắc-Tan-Van — Le Gérant NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)